

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (30.03.2020)

Kesin Olgu: Türkiye (9.217) Dünya (713.171) **Ölüm:** Türkiye (131), Dünya (33.551)

DSÖ Risk Deęerlendirmesi: Küresel seviye - Çok Yüksek

Günün HASUDER Önerisi

BÖLGE TEMELLİ SAğLIK

Başarılı bir salgın yönetimi için birinci basamak sağlık sisteminin bölge temelli örgütlenmesi gerekir.

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu ([WHO Situation Report-68](#))

- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ),
 - Son 24 saatte Kuzey Mariana Adaları Topluluęunda yeni COVID-19 vakası bildirilmiştir.
 - COVID-19 İşbirliği Fonu řu ana kadar 203.000 birey ve organizasyondan 108 milyon \$ bağış toplamıştır.
 - DSÖ, ulusal otoritelerle birlikte COVID-19 pandemisinin insanların ruh sağlığı üzerindeki etkilerini izlemekte, bilgi edinmekte ve hükümetlere ve kamuya rehberlik etmektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisi 27 Mart'ta, özellikle çocuklar ve yaşlılar üzerindeki etkilere dikkat çeken, COVID-19 pandemisi sırasında ruh sağlığı ve psikolojik direnç hakkında makale yayınladı. [burada](#)
- Avrupa Birliği Komisyonu COVID-19 ekonomik paketini duyurdu. Üye ülkelere destek olmak için bütün imkanlarını harekete geçireceğini belirtti. [burada](#)

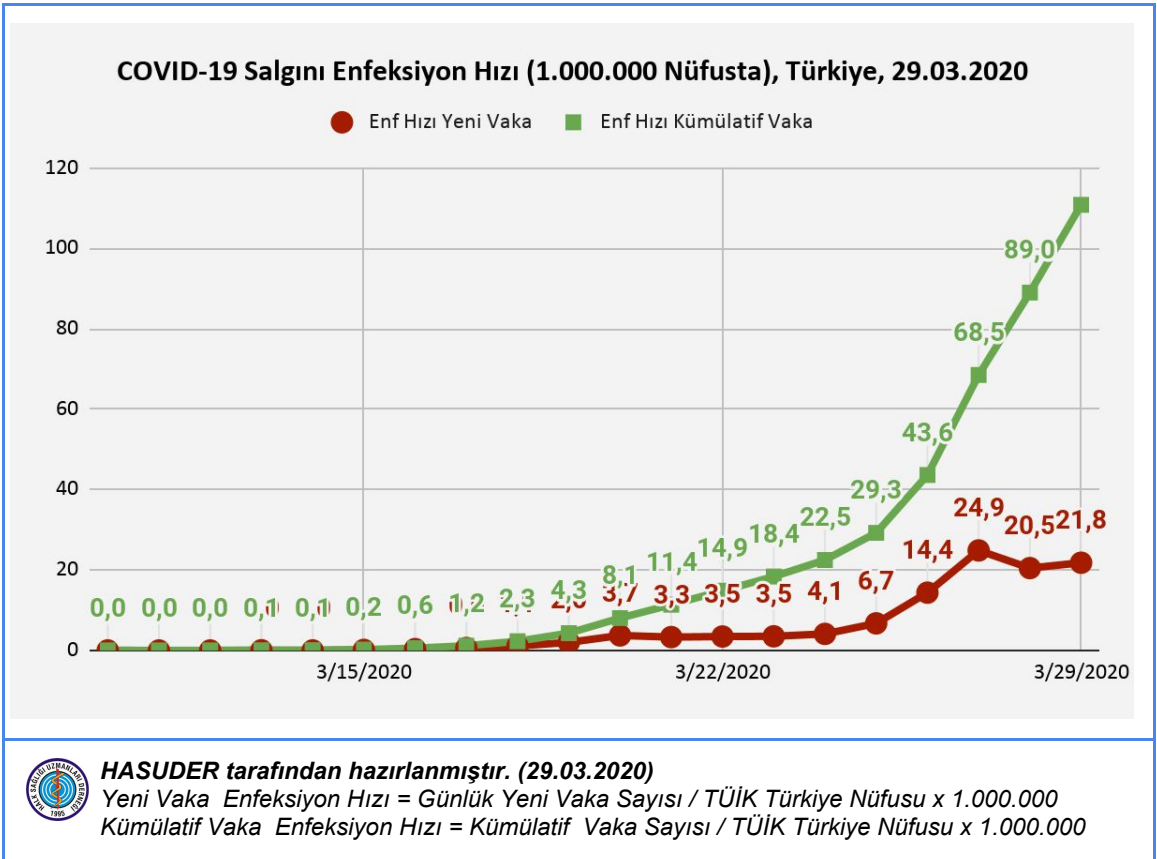
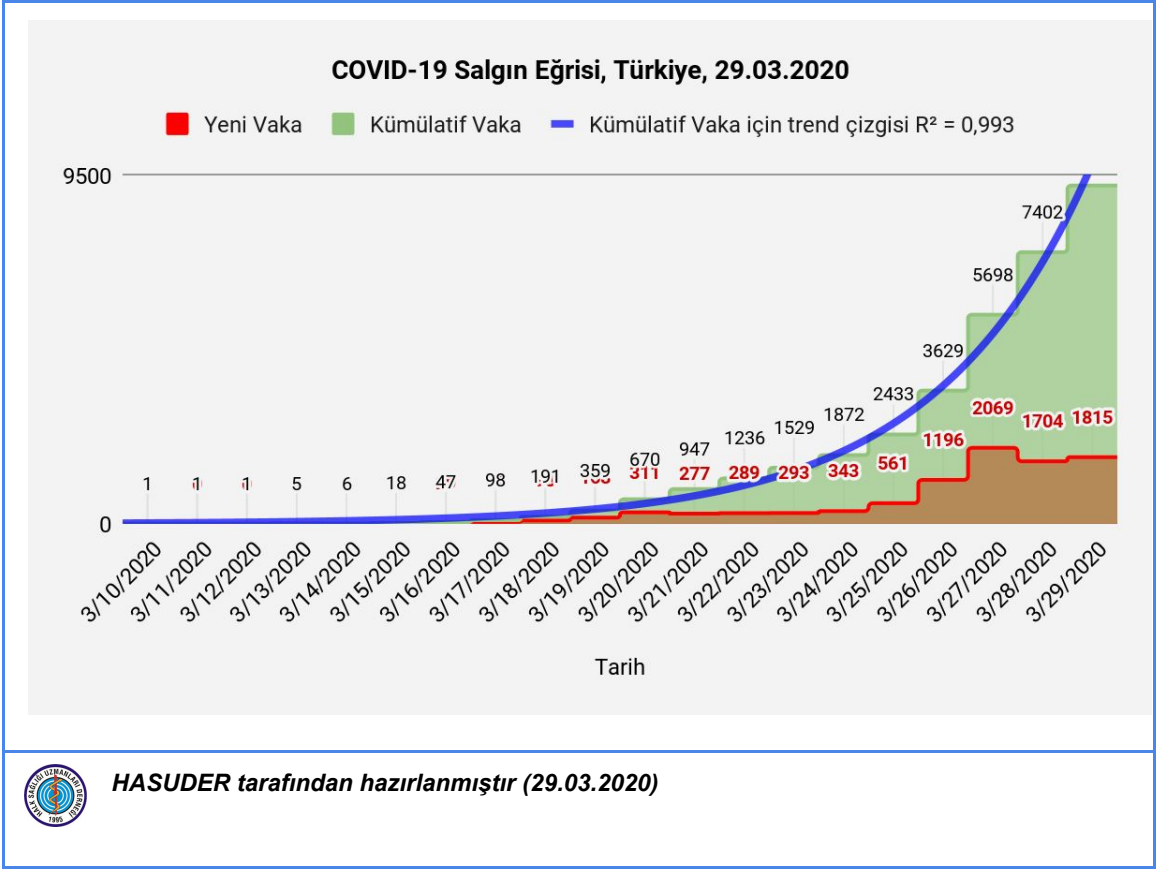
Türkiye'den Haberler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Fatalite Hızı (%)
29/03/2020	9.982	18,2	1.815	9.217	23	131	1,4

Pozitiflik % = $\frac{\text{Günlük Yeni Vaka Sayısı}}{\text{Günlük Test Sayısı}} \times 100$

Fatalite Hızı % = $\frac{\text{Kümülatif Ölüm Sayısı}}{\text{Kümülatif Vaka Sayısı}} \times 100$

[Kaynak](#)

T.C. Sağlık Bakanlığı (SB)

- SB, “Evde İzolasyon Tedbiri Uygulananların Sağlık Raporu İşlemleri” konulu yazısı ile, Aile Hekimleri tarafından telefonla takibi yapılan COVID-19 temaslılarına, talepleri halinde hekimleri tarafından 14 günlük sağlık raporu düzenlenmesi talimatını verdi (25.03.2020 tarihli ve 99858685-045.01-E.644 sayılı SB HSGM yazısı).
- Son günlerde erişim problemi yaşanan, Bakanlığın COVID-19 kapsamında sağlık çalışanı ve vatandaşları bilgilendirmek için hazırladığı web sayfası yeni adresine taşındı.
 - COVID-19 bilgi için: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/>
 - Türkiye’deki olgu sayılarının takibi için; <https://covid19.saglik.gov.tr/>

T.C. İçişleri Bakanlığı

- Bakanlık, ticari taksilerle ilgili genelge yayımladı. Buna göre 30 Mart 2020 tarihi Pazartesi saat 00.01’den itibaren İstanbul, Ankara ve İzmir illerinde kayıtlı ticari taksilerin trafiğe çıkışlarında plakasının son hanesine göre sınırlamaya gidilmesine karar verildi (29.03.2020). [Kaynak](#)
- Basında yer alan bilgiye göre bazı köy ve mahalleler, ilgili il valilik ve kaymakamlıklarının duyurusu ile COVID-19 kapsamında karantinaya alındı (29.03.2020). [Kaynak](#)
 - **Artvin:** Borçka ilçesi Camili köyü
 - **Çanakkale:** Çan ilçesine bağlı Maltepe köyü
 - **Çankırı:** Çerkeş İlçesi Aliözü köyü
 - **Giresun:** Çamoluk ilçesi Karadikmen köyü
 - **Gümüşhane:** Şiran ilçesi Yukarı Kulaca köyü
 - **Kütahya:** Simav ilçesi Yeşildere Köyü
 - **Malatya:** Ilıca Mahallesi ve Eğinir Mahallesi
 - **Rize:** Merkeze bağlı Kendirli beldesi ile yakınında bulunan Yeni Selimiye, Beştepe, Esentepe ve Maltepe köyleri
 - **Sivas:** Akıncılar ilçesi Şenbağlar köyü, Koyulhisar ilçesi Boyalı ve Dilekli köyleri, Suşehri Boyalıca ve Gökçekaş köyleri
 - **Tunceli:** Mazgirt ilçesine bağlı Geçitveren köyü
 - **Van:** Çaldıran ilçesine bağlı Han Mahallesi
 - **Yozgat:** Derbent köyü ve Çekerek ilçesine bağlı Yukarıkarahacılı köyü

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Bakanlık, huzurevlerini yakından takip etmek üzere, ülke genelinde “*Takip İzleme Birimleri*” oluşturduklarını ve huzurevlerinin sosyal izolasyon kurallarına uygun hâle getirildiğini bildirdi (28.03.2020). [Kaynak](#)
- Bakanlık, Engelli aylığı alan ve Evde Bakım Yardımından yararlanan engellilerin, 1 Ocak 2020 tarihi ve sonrasında süresi dolan raporlarının mayıs ayı sonuna kadar geçerli sayılacağını bildirdi (29.03.2020). [Kaynak](#)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

- Bakanlık, meslek liselerinde tıbbî/cerrahi maske üretildiğini; N95 standardında maske ve yüz koruyucu siperlerin üretilmesi için de çalışmalar yapıldığını bildirdi (29.03.2020). [Kaynak](#)

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

- Bakanlık, mevsimlik tarım işçilerinin Covid-19 nedeniyle hijyen ve koruyucu malzemelere erişimi ile nakil ve barınma koşullarının iyileştirilmesi için gereken önlemlerin alınacağını açıkladı (29.03.2020). [Kaynak](#)
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, COVID-19 salgını nedeniyle alınan hijyen önlemlerinin sonucunda su sarfiyatının arttığını belirterek; el yıkama, dış fırçalama ya da duş alma gibi günlük aktiviteler sırasında boşuna su akıtılmasını önlemek gibi basit önlemlerle su tasarrufunun sağlanabileceğini bildirdi (28.03.2020). [Kaynak](#)

Türk Hava Yolları (THY)

- THY Genel Müdürü, THY'nin iç hat tarife tablosunu paylaşarak, sadece seyahat belgesine sahip yolcuların bilet alabileceğini ve yolcuların uçuş yapılacak havaalanına uçuştan 4 saat önce gitmeleri gerektiğini bildirdi (29.03.2020). [Kaynak](#)

Türk Toraks Derneği

- Dernek, KOAH (27.03.2020, [Kaynak](#)) ve Uyku Apnesi (29.03.2020, [Kaynak](#)) hastalarına yönelik olarak COVID-19 ile ilgili bilgilendirme ve öneriler yayınladı.

Türk Eczacıları Birliği (TEB)

- TEB,
 - Eczacıların ve eczane çalışanlarının etkin ve güvenilir testten geçirilmesini,
 - Bulaş riski dolayısıyla kağıt reçete uygulamalarından tamamen vazgeçilmesini,
 - Koruyucu ekipmanlar konusundaki sıkıntıların giderilmesini,
 - Birliğin, Bilim Kurulu'nda ve yerel sağlık organizasyonlarında temsil edilmesini talep etti (29.03.2020). [Kaynak](#)

Diğer

- The Children's Psychological Health Center tarafından, "Çocuk Ruh Sağlığı için Yapılandırılmış Etkinlik Kitabı" olarak hazırlanan **Benim Pandemi Hikayem**, Prof. Dr. Fevziye Toros koordinatörlüğünde bir grup uzman tarafından Türkçe'ye çevrildi ve paylaşımına sunuldu (29.03.2020). *Orjinali için* [Kaynak](#)

HASUDER'den Haberler

- “COVID-19 ve Mülteciler İle İlgili Eyleme Geçmeliyiz” başlığında HASUDER görüşü Prof. Dr. Şevkat Bahar tarafından Uzm.Psk. Türküler Erdost ve Prof. Dr. Melikşah Ertem'im katkılarıyla kaleme alınmıştır. [Okumak için](#)
- HASUDER Çevre Sağlığı Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “COVID-19 Bulaşını Önlemek Amacıyla Toplum İçin Yüzey Temizliğinde Öneriler” web sayfamızda yayınlanmıştır. [Okumak için](#)
- Prof.Dr.Nilay Etiler Tele 1'in konuğu oldu. [İzlemek için](#)

Okuma Önerisi

Wuhan, Çin'de COVID-19'lu Annelerden Doğmuş 33 Yenidoğanda Erken Başlangıçlı SARS-CoV-2 Enfeksiyonu

COVID-19 enfeksiyonu sayısındaki artışla birlikte, COVID-19 olan hamile kadın ve çocuk sayısı da artmaktadır. Bu kohort çalışmasına Ocak-Şubat 2020 tarihleri arasında Wuhan Çocuk Hastanesi'ndeki COVID-19 tanısı olan annelerden doğan tüm yenidoğan bebekler (n=33) dahil edildi. COVID-19 olan annelerden doğan ve COVID-19 olan 3 yenidoğan da dahil olmak üzere 33 yenidoğan tanımlandı. Önceki çalışmalarla uyumlu olarak, COVID-19 olan veya COVID-19 riski taşıyan 33 yenidoğanın klinik semptomları hafifti ve sonuçlar olumluydu.

Bu kohortta 33 bebekten 3'ünde (% 9) erken başlangıçlı SARS-CoV-2 enfeksiyonu saptandı. Bu 3 yenidoğanın akciğer grafisi pnömoni ile uyumluydu. Nazofaringeal ve anal swablar yaşamın 2. ve 4. günlerinde SARS-CoV-2 için pozitif ve 2 yeni doğanda 6. günde, 1 yenidoğanda 7. günde negatif. Ölüm bildirilmedi. Doğum sırasında sıkı enfeksiyon kontrolü ve önleme prosedürleri uygulandığından, yenidoğanların üst solunum yollarındaki veya anüslerindeki SARS-CoV-2 kaynaklarının maternal olması muhtemeldir. Son zamanlarda yapılan iki çalışma, etkilenen annelerden doğan yenidoğanlarda COVID-19'u düşündüren klinik bulgular veya araştırmalar olmadığını ve amniyotik sıvı, kordon kanı ve anne sütü dahil tüm numunelerin SARS-CoV-2 için negatif olduğunu göstermesine rağmen, vertikal maternal-fetal bulaş mevcut kohortta göz ardı edilemez. Bu nedenle, hamile kadınları taramak ve sıkı enfeksiyon kontrol önlemleri, enfekte olmuş annelerin karantinası ve COVID-19 riski altındaki yeni doğanların yakından izlenmesi çok önemlidir.

Zeng, L. et al. Neonatal Early-Onset Infection With SARS-CoV-2 in 33 Neonates Born to Mothers With COVID-19 in Wuhan, China. JAMA Pediatr. Published online March 26, 2020. doi:10.1001/jamapediatrics.2020.0878

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Meltem Akın Dikleli, Dr. Öğretim Üyesi Mestan Emek, Dr. Öğretim Üyesi Onur Özlem Öztürk, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Sabanur Çavdar, Uzm. Dr. Erdem Erkoyun, Uzm. Dr. Ayşe Gülsen Teker ve Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban tarafından hazırlanmıştır.*